

ОБЩНСКИ НОВИНИ

КОИ СА ВАЖНИТЕ СРОКОВЕ ПРЕЗ НОЕМВРИ?

Стопаните все още чакат индикативния график за оторизация на субсидиите по схемите на Директните плащания за Кампания 2023. Със или без него първото плащане - това за преходната национална помощ за говеда, е вече направено.

Междувременно, ако все още не сте подали годишния си отчет за 2022 г. към Националния статистически институт (НСИ), все още може да го направите онлайн. В противен случай има твърде голяма вероятност да се водите неактивен фермер.

За да не пропуснете някой срок, сме събрали всички важни дати на едно място. Своевременно ще допълваме с актуална информация в момента, в който се появи.

Преходна национална помощ за овце майки и кози майки

Второто директно плащане за новата кампания се очаква да бъде интервенцията за преходна национална помощ за овце-майки и/или кози-майки, обвързана с производството. Одобрените средства са до 22 556 055 лв. Ставката все още не е определена. За сравнение миналата година плащането в пълен размер от над 21 млн. лв. беше направено на 11 ноември 2022 г. при ставка от 41,07 лв.

Втора кризисна помощ за слънчоглед

До 10 ноември се кандидатства за подпомагане по втората схема за извънредна финансова помощ на земеделски стопани, отглеждащи слънчоглед. Документи се приемат в Областните дирекции на ДФЗ. Бюджетът на помощта е 19 108 166,00 лв., които се очаква да бъдат изплатени до края на годината.

De minimis

Общо 47,5 млн. лв. по програма de minimis са осигурени от Правителството. На 6 ноември ще се състои първа работна среща с браншови представители, за да се обсъди методиката на разпределяне между секторите.

Центрове за подготовка и съхранение на плодове и зеленчуци

До 22 декември е отворен приемът за изграждане на центрове за съхранение на плодове и зеленчуци. Бюджетът от 15 млн. лв. е осигурен по линия на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ). Минималният размер на допустимите разходи за едно проектно предложение е 300 000 лв., а максималният - 2 346 960 лв. Безвъзмездната финансова помощ е в размер на 50%.

Прием за инвестиции по Плана за възстановяване

До 20 декември тече прием по процедура „Инвестиции в технологична и екологична модернизация“ от Националния план за възстановяване и устойчивост. Бюджетът е малко над 318 млн. лв. Минималният размер на допустимите разходи за един проект е 30 хил. лв. без ДДС, а максималният - 1 млн. лв. без ДДС. Безвъзмездната финансова помощ ще бъде в размер на 50% от одобрените разходи.

Първи прием за лозаро-винарите

До 15 ноември е планиран прием по интервенция „Преструктуриране и конверсия на лозя“. Бюджетът е малко над 21 млн. лв. Подпомагането е в размер на до 75% от одобрените разходи.

С всички правила за прилагане на интервенциите от Стратегическия план в лозаро-винарския сектор може да се запознаете ТУК.

Деклариране на зърно

До 30 ноември всички производители, обработващи поне 5 дка със зърнени култури, ежегодно подават декларация за произведените царевица, соя, слънчоглед (Приложение № 3) и оризова арпа (Приложение № 5). Декларирането на произведените обикновена пшеница, твърда пшеница, ечемик, ръж, овес, тритикале и рапица изтече на 30 септември.

Срокове за заявяване на пасища по споразумение

До края на октомври собственици и/или ползватели на животновъдни обекти с пасищни селскостопански животни, регистрирани в Интегрираната информационна система на БАБХ, можеха да подадат заявление по образец за участие в споразумение. Вижте какви са останалите срокове по прилагане на разпоредбите на чл.37ж от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ).

Пререгистрация за новата стопанска година

От началото на октомври вече тече пререгистрация на земеделските производители за новата стопанска година. Фермерите или упълномощени от тях лица представят актуална информация за дейността си чрез попълване на анкетна карта с анкетни формуляри. Крайният срок е обвързан с последната дата за подаване на заявленията за Кампания 2024. Регистрацията на нови земеделски производители се прави през цялата година.

И ГОЛЕМИТЕ УЧЕНИЦИ ЩЕ ПОЛУЧАВАТ БЕЗПЛАТНИ УЧЕБНИЦИ

Разширява се обхватът на предоставяните безплатно за ползване учебници за учениците. Ще се предоставят безвъзмездно за всички ученици от I до XII клас учебници, учебни комплекти и електронно четими учебници по учебните предмети от общообразователната подготовка, учебните предмети майчин език, религия и хореография.

Това предвиждат промени в Постановление № 79 на Министерския съвет от 2016 г., публикувани за обществено обсъждане.

В момента учебниците, както и електронните такива, по общообразователните предмети за учениците от VIII до XII клас, както и такива по майчин език за учениците от I до XII клас, и по предметите религия и хореография за учениците от I до XII клас не е предвидено да се дават безплатно.

Сега безвъзмездно от държавата се осигуряват:

- познавателни книжки за всяко дете, записано от първа до четвърта група в детската градина или в предучилищна група в училище;
- по един учебник или учебен комплект по всеки общообразова-

телен учебен предмет

- за всеки ученик от I до IV клас;
- по един учебник по всеки общообразователен учебен предмет - за всеки ученик от V до VII клас;
- както и учебници, отпечатани на брайлов шрифт - за всеки ученик с нарушено зрение или за всеки ученик със сензорни увреждания от I до XII клас.

Осигурява се за безвъзмездно ползване и електронно четим учебник на съответните учебници - печатни издания, по всеки общообразователен учебен предмет и по всеки специален учебен предмет - за учениците от I до VII клас.

Безплатните учебниците за учениците от VIII до XII клас ще започнат да се осигуряват от учебната 2024 - 2025 година.

Предложените изменения имат за цел осигуряване на равен достъп до образование на всички ученици и гарантиране на достъпа им до качествено училищно образование, са вписани в мотивите към проекта.

За осигуряване на учебниците трябва да предвидят средства в централния бюджет за 2024 г.

Комисия за защита на потребителите (КЗП)
0700 111 22

Телефон на потребителя
0700 122 99

Дайте Вашето мнение и коментар за вестника на община Сатовча на редакционния ни телефон:

0700 010 006, 07541/20-75 или на адрес: с. Сатовча, ул. „Тодор Шопов” 37

Открит е телефонен пост 070010006 в общината, можете да говорите толкова дълго, колкото поискате, само за 0,13 лв.

07541/20-66 - дежурен общински съвет за отбрана при Общинска администрация Сатовча

НОВИНИ

СЕДМИЧЕН КАЛЕНДАР

**7 Ноември 2023 година, Вторник,
Русия отбелязва Деня на Октомврийската революция**

От 2005 година датата 7 ноември отново започва да се чества като официален празник - „Ден на Октомврийската революция“. Отбелязва се съгласно федералния закон „За дните на войската слава и паметните дати на Русия“, приет на 13 март 1995 г., с промени от 29 декември 2004 г. и 21 юли 2005 г. До 1991 г. Денят е отбелязван в бившия СССР като Ден на Великата октомврийска социалистическа революция с тържествен военен парад и масова манифестация. От 1996 г. до 2005 г. се чества като Ден на съгласието и примирението - обявен с указ на Борис Елцин от 7 ноември 1996 г. с цел обединяване на руското общество. На 7 ноември 1917 г. (25 октомври по стар стил) избухва на Октомврийската революция в Русия (някои руските историци защитават тезата, че събитията от 25 октомври 1917 първо трябва да се разглеждат в светлината на държавен преврат, който по-късно прераства в революция). В Петроград (Санкт Петербург) е свалено от власт Временното правителство и е провъзгласена диктатурата на пролетариата. На 8 ноември 1917г. на Втория конгрес на Съветите са приети Декрет за мира и Декрет за земята, създадено е първото съветско правителство - Съвет на народните комисари - начело с Владимир Илич Ленин. По традиция всяка година на Червения площад в Москва се провежда тържествен парад в него участват привърженици на комунистическата идея, ветерани, детски и младежки обществени организации, войници от Московския гарнизон, като на трибуните се каият чуждестранни гости.

Ден на информацията

Отбелязва се от 1977 г. с решение на конференцията на министрите на информацията в Кампала, Уганда (7-11 ноември 1977) на страните членки на Организацията за африканско единство, която от 9 юли 2002 г. носи името Африкански съюз.

**10 Ноември 2023 година, Петък,
Световен ден на младежта**

Отбелязва се от 1949 г. с решение на Световната федерация на демократичната младеж (СФДМ). Годишнина от създаването на СФДМ /1945/ по време на Световната конференция на младежта в Лондон, Великобритания (29 октомври-10 ноември 1945).

Годишнина от свалянето на Тодор Живков

На 10 ноември 1989 година, часове след като е отворена Берлинската стена - 9 ноември, е свикан пленум на Централния комитет (ЦК) на Българската комунистическа партия (БКП). Официалното съобщение за двете решения на пленума е, че се „удовлетворява молбата на другаря Тодор Живков да бъде освободен като генерален секретар и член на Политбюро на ЦК на БКП“ и му се изказва „дълбока благодарност за дългогодишната всеотдайна дейност в служба на партията и народа“. Предлага се на Народното събрание да удовлетвори неговата молба за освобождаването му като председател на Държавния съвет на Народна република България. Другото решение е, че „се избира за генерален секретар на ЦК на БКП другарят Петър Младенов“. Негласната новина за свалянето му обикаля цялата

ФОТООБЕКТИВЪ

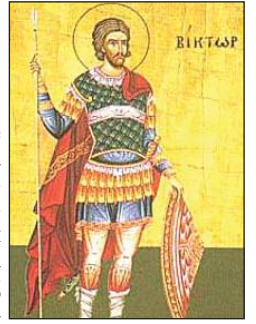

Ако желаете да публикувате и Ваши интересни фотографии, моля изпращайте материалите си на адрес:
Сатовча 2950, ул. "Тодор Шопов" №37, факс: 07541/20-95,
e-mail: satovchabl@abv.bg

страна за минути. Първо се разпространява в Софийския Университет, към 17.00 часа пред всички будки за вестници се появяват невиджани, огромни опашки от хора, които чакат за да си купят вечерното издание и за да прочетат черно на бяло новината. На 17 ноември 1989 г. на сесия на 9-ото Народно събрание Тодор Живков е освободен от длъжността председател на Държавния съвет.

**11 Ноември 2023 година, Събота,
Имен ден празнуват всички с името Виктор**

На 11 ноември имен ден празнуват всички, които носят името: Виктор, Виктория (означава - победител на латински) и Минчо, Минка (на този ден се почита паметта на Свети Мина). Почита се паметта на Свети Мина. В този ден православната църква почита паметта на мъченици Мина, Виктор и Викентий - от тримата най-популярен и най-почитан е Свети Мина, който е известен чудотворец и се счита за покровител на семейството. Свети мъченик Мина е египтянин (284- 305 г.), но изповядвал християнската вяра и служил във войската, разположена в Котуанската област, под началството на военачалника Фирмилиан. По това време властта в Рим се поделила между императорите Диоклетиан и Максимиан. Те издали указ да се предават намъчения и да се убиват всички християни, които не се покланят на идолите. Според указа вярващите в Христа навсякъде били принуждавани да извършат жертвоприношения. Тогава война Мина не пожелал да гледа това почитане на идоли, оставил войското си звание и се оттегил в пустинните места на Северна Африка. Предпочел да живее със зверовете, отколкото с хора, които не познават Бога. Свети Мина дълго време се скитал, поучавайки се в Божия Закон, с пост и молитва очиствайки душата си и служейки ден и нощ на Единия Истински Бог. Бил заловен и жестоко измъчван, когато в тялото му не останала сила, главата му била отсечена, а тялото му изгорено. Но щом като огънят изгаснал, вярващите дошли и на мястото събрали останалите мощи на светеца - обвили ги с чисти кърпи и ги помазали с благовония. Пренесли ги в Александрия, където ги погребали с почести. Впоследствие на това място е била построена и църква в името на светия мъченик и по молитвите към светеца в нея станали множество чудеса. В околностите на София се намира обрадовският манастир „Св. великомъченик Мина“ - на около 7 км североизточно от столицата, нарича се „Обрадовски“ по името на бившето село Обрадовци, сега квартал Бенковски.

Ден в памет на загиналите във войните

Годишнина от Компиеиското примирие /1918/, което слага край на Първата световна война (1914-1918). Отбелязва се от 1919 г. като Ден на примирието във Великобритания, САЩ и страните от Общността на нациите (бивша Британска общност). След Втората световна война (1939 -1945) е преименуван на Ден на ветерана в САЩ. Във Великобритания и в някои страни от Общността на нациите - на Ден в памет на загиналите във войните, като се отбелязва през втората неделя на м. ноември (най-близката до датата 11 загиналите във войните и диктаторските режими и първоначално се чества през петата неделя преди Великден, от 1952г. - през третата неделя на месец ноември.

Професионален празник на охранителите

Професионален празник на охранителя и частната охранителна дейност. Обявен с Решение 50/4 февруари 2010 г. на Министерски съвет. Отбелязва се в деня на църковния празник св. Мина - 11 ноември.

**12 Ноември 2023 година, Неделя,
Световен ден за борба с пневмонията**

От болестта умираат най- много деца под 5-годишна възраст. Отбелязва се от 2009г. по инициатива на Световната здравна организация, Глобалната коалиция за борба с детската пневмония и 140 неправителствени организации. Целта е информирани и финансирани в глобален план относно болестта, от която умираат най- много деца под 5-годишна възраст в света.

КОНКУРС ЗА ЕСЕ „НЕПОЗНАТИЯТ АЗЕРБАЙДЖАН“

Центърът за азербайджански език и култура към Софийския университет „Св. Климент Охридски“ обявява конкурс за есе на тема „НЕПОЗНАТИЯТ АЗЕРБАЙДЖАН“, посветен на 10-годишнината от създаването на Центъра за азербайджански език и култура. Този конкурс цели да предизвика интереса на младите хора в България към Азербайджан и неговата култура, както и към специалност „Тюркология“ в СУ, където се изучават азербайджански език, литература и култура.

В конкурса могат да участват ученици от 15 до 19 години и студенти от цяла България. Всеки участник следва да изпрати своето есе и попълнена декларация за лични данни, приложена в първия коментар, на адрес azerbaijan.competition.10@mail.com като трябва да посочи трите имена, град, клас/курс, специалност, училище/университет, телефон и имейл за контакт.

Обемът на есето следва да е до 1000 думи на български език. Краен срок за изпращане: 15 ноември 2023 г.

Победителите в конкурса ще получат награди. Наградите ще са в 2 категории: 1. ученици от 15 до 19 години и 2. студенти. Журито присъжда I-во, II-ро и III-то място във всяка категория. Всички участници ще получат сертификати за участие.

Резултатите на конкурса ще бъдат обявени на 20 ноември 2023 г. на интернет страницата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ в раздел КОНКУРСИ ЗА СТУДЕНТИ и на фейсбук страницата на Центъра за азербайджански език и култура (The Center of the Azerbaijani Language and Culture at Sofia University).

ПРИТЧА ЗА БРЪСНАРЯ

Един мъж имал нужда да бъде избръснат и подстриган. Ето защо той посетил местната бръснарница. Заговорили се двамата с бръснаря и така неволно се стигнало до темата за Господ. В този момент бръснарят рекъл:

- Изобщо не вярвам, че има Бог.

- Защо не вярваш в него? -запитал мъжът.

- Защото, ако имаше Господ, нямаше да има толкова много болни, бедни и страдащи хора по света! Ако Бог съществува, човечеството нямаше да познава ни болка, ни страдание. Не мога да си представя любящ Бог, който оставя нещата такива.

Като чул мнението на събеседника си, клиентът се смълчал, тъй като не искал да участва в яростни спорове и да противоречи на бръснаря. Щом бил избръснат, той тръгнал да излиза. Изведнъж обаче съзрял пред себе си брадясал мъж и рекъл на бръснаря:

- Мисля, че бръснарите не съществуват!

- Какви ги говориш! Тогава аз какъв съм според теб? -изумил се на коментара бръснарят.

- Убеден съм, че бръснарите не съществуват, защото ако имаше такива, по улиците нямаше да бродят обрасли хора като онзи човек.

- Виж, човече, проблемът не е в бръснарите, а в това, че хората не идват при тях! -заявил бръснарят.

- Съгласен съм! И аз това казвам за съществуването на Господ! Бог има, но хората не го търсят и не се опитват да стигнат до него. Ето защо светът е пълен с болка и нещастие.

ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

КАКВО ОЗНАЧАВА
ИМОТЪТ ДА ИМА АКТ 16

Пазарът на имоти в страната предлага покупка в различен етап на строителство, като сделката за покупко-продажба може да бъде сключена при издадено право на строеж, в степен „груб строеж“, както и при издадено разрешение за ползване – Акт образец 16, обясняват експертите. Покупката, в който и да е от трите етапа, определено има своите предимства, които успяват да привлекат купувачи с различни интереси и приоритети. Повече за това какво представлява акт 16, защо е важен и как да търсим апартаменти с издадено разрешение за ползване, четете в тази статия.

Какво значи Акт 16

Акт образец 16 е най-дългоочакваният и ключов документ в процеса на строителство на една сграда, като има и най-голяма тежест. Чрез него новата сграда се въвежда в експлоатация и се установява годността за ползване на обекта. Акт 16 е и финалната стъпка, преди собствениците да могат да се нанесат в новото си жилище. Преди него обаче проектът се одобрява с Акт 14 – при приемане конструкцията на сградата, или т.нар. „груб строеж“. Придобиването на Акт 15 пък констатира, че сградата е напълно завършена и определя готовността обектът да бъде въведен в експлоатация след приключени строителни и монтажни дейности.

Обект получава Акт 16 тогава, когато се установят правата на собственост от гледна точка на законността на сградата, след като бъде направена проверка дали строежът е направен съгласно одобрените проекти, както и след като бъде установено съответствието между проекта и реалното му изпълнение. Акт образец 16 се издава от кмета на съответната община, в която се намира обекта, или от Главния архитект и дава сигурност на купувача, че имотът е завършен, няма какво да се обърка и вече не съществува риск от финансова загуба.

Защо е важен Акт 16

На първо място Акт образец 16 дава гаранция на бъдещите собственици, че няма наличие на несъответствия между проекта на етап одобрение и реалното му изпълнение – сигурност, че получават точно това, към което са имали интерес и което са закупили. От друга страна, Акт 16 застрахова купувачите от потенциална финансова загуба, тъй като покупката на по-ранен етап е пряко обвързана с външни фактори. Най-сериозният риск при закупуването на имот в сграда в процес на изграждане несъмнено е възможността обектът да бъде завършен със значително закъснение, или пък да не бъде завършен изобщо, поради чувствителността си на външни влияния.

Предимства на закупуване на апартамент със завършен Акт 16

Все по-предпочитан вариант за купувачите на имот се оказва закупуването на жилище „на зелено“. С този термин се обозначават сгради и комплекси, които все още не са завършени, но са под активен строеж. Когато говорим за такъв тип жилища, обикновено сделките за закупуването им предлагат значително по-изгодни условия, тъй като покупката се осъществява директно от строителя на обекта. Разбира се, такава сделка има своите предимства, основно поради по-ниската стойност на сделката, но може да се окаже рискова в случаите, в които не е потърсено съдействие от експерт в областта, или пък строителят не е проучен добре.

Предимства на закупуването на апартамент със завършен Акт 16 откриват основно купувачите, които не биха желали да предприемат относително рискова покупка. Издаденото разрешение за ползване на първо място им дава възможността за реална преценка на имота. Когато се предлага имот в строеж, обикновено той се представя чрез 3D визуализации и рендъри по архитектурни планове и е възможно завършената му визия накрая да няма много общо с тази, която ви е накарала да го купите. Традиционно липсата на Акт 16 означава до някаква степен несъответствие между проекта и реализацията му, докато при закупуването на жилище „на тапа“ и „до ключ“ си гарантирате значително минимизиране на риска от несъответствие във финалния му вид.

Друго водещо предимство при покупката на имот с Акт 16 е възможността за моментално нанасяне, предимство в която намират голяма част от купувачите. Минимизирането на риска от финансови загуби за вас като клиенти също е плюс, който трябва да вземете предвид.

Разглеждане на строителни компании и проекти

За да изберете правилното жилище, е необходимо да направите детайлно проучване на проектите, които се предлагат на пазара, както и на строителните компании, които стоят зад тях. Потърсете съдействие

от експерт в областта, в лицето на консултант по недвижими имоти от доказала се във времето агенция, който има отлични познания относно наличните на пазара предложения. Той ще ви предложи именно тези проекти, които отговарят на вашите нужди и желания. Ще ви запознае и с надеждните строителни компании, така че да откриете мечтания нов дом.

Проверка на документация и легитимност

Ако сте решили да закупите имот на Акт 16, е препоръчително да направите детайлна проверка на цялата налична документация, както и да проверите за тежести и други.

ДЪРЖАВЕН ФОНД „ЗЕМЕДЕЛИЕ“ СТАРТИРА
ИНФОРМАЦИОННА КАМПАНИЯ ПО ПРОЦЕДУРА
„ИНВЕСТИЦИИ В ТЕХНОЛОГИЧНА И ЕКОЛОГИЧНА
МОДЕРНИЗАЦИЯ“ ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА
СТОПАНИТЕ ПО ПЛАНА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ) стартира информационна кампания във връзка с новооткрилата процедура № BG-RRP-6.004 „Инвестиции в технологична и екологична модернизация“ за подпомагане по Национален план за възстановяване и устойчивост, компонент: Устойчиво земеделие, Инвестиция „Фонд за насърчаване на технологичния и екологичен преход на селското стопанство“.

По време на кампанията ДФЗ ще проведе информационно-разяснителни събития по темата, насочени към земеделските стопани и бизнеса, в четири големи града – Пловдив, Благоевград, Добрич, Плевен, които представляват центрове на земеделската индустрия в респективните си области.

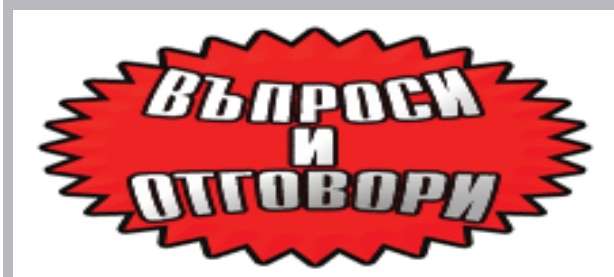
Предвидените събития ще бъдат с участието на експерти от Държавен фонд „Земеделие“, които ще предоставят информация на заинтересованите страни за възможностите за кандидатстване, сроковете и условията на процедурата.

Целта на кампанията е по максимално достъпен начин да се достигне до допустимите бенефициери, които засяга процедурата, съответно и да се улесни процесът по кандидатстването им.

Процедура № BG-RRP-6.004 „Инвестиции в технологична и екологична модернизация“ е с общ размер на безвъзмездната финансова помощ на стойност от 318 048 200,30 лева. От тях, минималният размер на допустимите разходи за едно предложение за изпълнение на инвестиция, представено от един кандидат, е 30 000,00 лв., без ДДС, а максималният размер на допустимите разходи е 1 000 000,00 лева без ДДС. Програмата е отворена за кандидатстване до 20 декември 2023 г.

Основна цел на „Фонд за насърчаване на технологична и екологичен преход на селското стопанство“, е предоставяне на своевременна целева подкрепа на българските земеделски производители, под формата на безвъзмездни средства, за бързо възстановяване от последиците от COVID-19 пандемията, преодоляване на проблемите, които възпрепятстват конкурентоспособността и устойчивостта на аграрния сектор и ускоряване на неговата адаптация към климатичните промени, екологизацията на производството, цифровата трансформация и подобряването на генетичните ресурси.

Фондът предвижда предоставяне на подкрепа на земеделските стопани за реализация на целеви инвестиции за закупуване на материални и нематериални активи, за прилагане на дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда и смекчаване на последиците от климатичните промени, въвеждащи иновативни производствени и цифрови технологии, технологии за производство и организация в селското стопанство, както и за автоматизиране на работните процеси.

Въпрос: Здравейте, какво трябва да се направи за да се издаде нова здравноосигурителна книжка на дете? Нашата я загуби стоматолог и сега сме без книжка.

Отговор на НЗОК: Когато здравноосигурителната книжка е изгубена, трябва да подадете молба-декларация по образец до директора на РЗОК по избор на личен лекар. Молбата-декларация може да подаде и упълномощено лице. Няма възможност за online издаване. Изгубената книжка се обявява за невалидна от директора на РЗОК, а Ви

ДАНЪЧЕН КАЛЕНДАР

НОЕМВРИ 2023г.

До 10-ти ноември
ЗКПО

Деклариране на направените залози и данъка от организатори на хазартни игри и от оператори на телефонна или друга електронна съобщителна услуга за проведени през предходния месец хазартни игри, при които залогът за участие е чрез цената на телефонна или друга електронна съобщителна услуга. Внасяне на този данък от операторите на телефонна или друга електронна съобщителна услуга.

До 14-ти ноември:
ЗДДС

1. Подаване на справка-декларация по ЗДДС, ведно с отчетни регистри и внасяне на дължимия ДДС за данъчния период - месец октомври.

2. Подаване на VIES-декларация от регистрирано лице, което е извършило вътреобщностни доставки, доставки като посредник в тристранна операция (с изключение на получено авансово плащане (цялостно или частично) от посредник в тристранна операция) или доставки на услуги по чл. 21, ал. 2 от ЗДДС (включително получените авансови плащания), с мястото на изпълнение на територията на друга държава членка за данъчния период – месец октомври. Регистрираното лице, което през данъчния период – месец октомври изпраща или транспортира стоки от територията на страната до територията на друга държава членка под режим на складиране на стоки до поискване и/или когато през този период настъпи промяна, включително замяна на лицето по чл. 15а, ал. 2, т. 3 от ЗДДС, попълва раздел „Г“ на VIES-декларацията.

Забележка: Регистрирано лице, което през данъчния период – месец октомври е извършило вътреобщностни доставки, по които получатели са данъчно задължени лица или данъчно незадължени юридически лица, регистрирани за целите на ДДС в Северна Ирландия, или доставки като посредник в тристранна операция, по които получатели са данъчно задължени лица или данъчно незадължени юридически лица, регистрирани за целите на ДДС в Северна Ирландия подава VIES-декларация. Регистрирано лице, което прехвърля стоки, представляващи част от неговите стопански активи, от територията на страната до територията на Северна Ирландия под режим на складиране на стоки до поискване и/или когато през този период настъпи промяна, включително замяна на лицето по чл. 15а, ал. 2, т. 3 от ЗДДС, попълва раздел „Г“ на VIES-декларацията.

ЗСВТС

Подаване на Интрастат декларации за вътресъюзен внос (пристигания)/вътресъюзен износ (изпращания), съгласно чл. 11, ал. 1 от ЗСВТС за референтен период месец октомври 2023 г.

заплащате стойността на новата книжка - 7.44 лв., за което от РЗОК издават документ. След представяне на документа за закупена здравноосигурителна книжка, получавате от РЗОК новата книжка, която впоследствие представяте на личния лекар на детето за заверка. В повечето случаи, с подаване на заявлението и заплащането на сумата за изгубената здравноосигурителна книжка, я получавате веднага.

Въпрос: Пенсионер съм и предстои да се мества да живея при децата си в Германия. Какъв е реда за прехвърляне на здравните ми осигуровки там при продължително или постоянно пребиваване

Отговор на НЗОК: При пребиваване в Германия Ви е позволено да ползвате здравноосигурителни си права като български пенсионер. За целта е необходимо да се регистрирате в немска здравноосигурителна институция/каса с формуляр S1/S072. Тази регистрация ще Ви даде възможност да ползвате медицинска помощ от пакета на публичното здравеопазване (базов пакет здравни услуги), гарантиран и за местните осигурени лица.

Формулярът може да бъде получен след официално кандидатстване от Ваша страна за него - лично или чрез упълномощено лице, в съответната районна здравноосигурителна каса (РЗОК) по местоживееене.

Друг вариант е здравноосигурителна институция/каса в Германия да поиска официално от България електронния еквивалент на формуляр S1- формуляр S072.

Съгласно Решение Е7 на Административната комисия за координация на системите за социална сигурност в ЕС, всяка една здравноосигурителна институция е длъжна да изиска необходимата информация или документ чрез системата за електронен обмен – EESSI.

Тъй като формулярът се издава от РЗОК при наличие на законовите предпоставки съгласно европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност, за уточняване на Вашия случай се обрънете към съответната РЗОК.

Адресите и телефонните номера на районните здравноосигурителни каси са публикувани на интернет страницата на НЗОК (www.nhif.bg) в рубрика „РЗОК“ и в рубрика „Контакти“.

ПОЛЕЗНИ СЪВЕТИ

КОМПОСТЪТ Е ЕДИН ОТ НАЙ-ДОБРИТЕ ОРГАНИЧНИ ТОРОВЕ

Компостирането е естествен процес на разграждане на органичните вещества, в резултат на който се получава хумусоподобен материал – компост. Той е един от най-добрите органични торове, особено тези, получени на базата на оборски или птичи тор.

Компостът подхранва и разрохва почвата, подобрява структурата, позволява по-дълго задържане на влагата и дори намалява количеството на плевелите. Когато се смеси с глинеста почва, тя се олекотява, а песъчливата – задържа водата по-дълго.

Компостът, получен само от растителни остатъци (без участието на животински тор), разбира се, има по-ниска хранителна стойност. Въпреки това бързо насища почвата с хуминови съединения и микроелементи и ефективно възстановява почвеното плодородие. Когато се вложи в почвата, той идеално подобрява нейната структура, което е важно за развитието на растенията.

Традиционно опадалите листа по-рядко се използват за компостиране. Съдържащите се в тях лигнини, полифеноли, танини, дъбилни вещества, терпени и смоли пречат на разграждането им. Всичко това се дължи на факта, че тези съединения са токсични за основните помощници при компостирането – почвените микроорганизми. В иглолистните и дъбовите гори под дърветата винаги има слой от опаднали листа, които се разграждат много бавно.

Въпреки това листата могат успешно да се използват при компостирането, което по същество е биологичен процес на аеробно разграждане на органичната материя с участието на различни групи микроорганизми. По време на трансформацията се образуват вода и въглероден диоксид, а крайният продукт е компост. Той може да се използва като почвен мелиорант или като органичен тор.

Качеството на компоста и скоростта на образуването му зависят от редица фактори. На първо място това е химичният състав на самите остатъци – азот, силиций, калций, калий, магнезий, фосфор, желязо, алуминий, сяра, натрий, хлор и др. Вярно е, че концентрацията в отделните части на растенията е различна – смърчовите иглички съдържат десет пъти повече азот от ствола му, а в дъбовите листа той е осем пъти повече от този, съдържащ се в дървесината.

Фазата на развитие на растенията също е важна. През вегетационния период концентрацията на макро- и микроелементите в листата се променя значително. Според научни изследвания съдържанието на азот от юни до края на септември намалява приблизително около 1,7 пъти, на калий – 1,3 пъти, а на магнезий – 1,5 пъти. В същото време концентрацията на фосфор остава почти непроменена, а калций, желязо и силиций стават 2-5 пъти повече.

Това е една важна подсказка при компостирането, защото ще знаем кога да влагаме дадени растения, за да получим определени вещества.

Скоростта на разграждане на листните отпадъци е ограничена главно от съдържанието на азот. Колкото по-високо е съотношението въглерод/азот, толкова процесът е по-бавен. Известно е, че листата се разлагат по-бързо в райони, богати на хранителни вещества.

В процеса на компостиране участва разнообразна микрофлора – бактерии, гъби, мезофилни и термофилни актиномицети, биоспори и микробиоспори. Благодарение на техните усилия органичните остатъци в крайна сметка се превръщат в хумус, необходим на растенията. В почвата се съдържат микроорганизми – ако всеки слой листа, вложени за компостиране покрием с почва, тогава процесът на разграждане ще протече по-бързо.

Процесът на разграждане на органичната материя може да се ускори още и посредством вкарване на допълнителни количества кислород чрез периодично разбъркване. Микроорганизмите се нуждаят от кислород за своята жизнена дейност.

Друг важен фактор е влажността. Ако тя е по-малка от 30% от общата маса, тогава скоростта на биологичните процеси рязко пада, а при 20% може да спре напълно.

Доказано е, че основната микробна активност се осъществява на повърхността на органичните остатъци. Следователно, колкото по-добре са наситнени, толкова по-голяма е повърхността им, а съответно активността

на микроорганизмите и скоростта на разграждане ще бъдат по-високи. Частиците не трябва да са и прекалено малки, защото ще прилепнат плътно една към друга, а това ще влоши циркулацията на въздуха в купчината.

За ускоряване на компостирането се добавят и микроорганизми, които са способни да разграждат повечето растителни остатъци, включително танини и лигнини.

Става ясно, че за узряването на компоста оказват влияние много фактори – състава на изходния материал, съотношението въглерод/азот в растителната маса и хидротермичните условия. Използването на бактериални торове влияе изключително благоприятно и ускорява процеса.

КАК ДА РАЗБЕРА

ДАЛИ КОТКАТА Е БРЕМЕННА

Сдобиването с малки котенца е вълнуващ момент както за котката ви, така и за вас. За да осигурите безпроблемна бременност и спокойно раждане на котката си, трябва да успеете да разпознаете появата на бременност. Как да разберем дали котката е бременна? Има редица признаци, които ще ви помогнат в това начинание.

Бременността при котките продължава между 58 и 66 дни, в зависимост от различните породи котки. В първата ѝ половина почти не се наблюдават външни белези за това. Едва в края на бременността котката ви ще промени значително поведението си.

Първият признак, който може да ви подсказва, че имате бременна котка, е увеличаването и зачервяването на зърната ѝ. Той се появява след като са изминали около 15-18 дни от оплождането.

Постепенно бременната котка ви ще увеличи теглото си с един или два килограма, в зависимост от броя на малките. Коремът ѝ ще започне да се подува и тя няма да ви позволява да го пипате. По този начин инстинктивно се опитва да предпази дечицата си от нараняване.

По време на бременността котката ви ще е с повишен апетит. Най-добре е да се консултирате с ветеринар или поне да смените храната за котки, която ѝ давате, със специално приготвена за бременни.

В първите седмици на бременността активността на котката ви ще е нормална. Но в последните няколко седмици тя ще се залежава все повече и повече, станването ѝ ще ѝ бъде трудно. Желателно е в последните 10 дни от бременността да не я пускате да се разхожда навън, защото може да роди малките си далеч от дома.

В последните седмици ще настъпят промени и в поведението на котката ви. Тя ще започне да търси уединение, ще бъде по-неспокойна. Най-вероятно ще търси спокойно място, където да роди, някъде из къщата, така че не се учудвайте, ако я заварите в някой ъгъл или в гардероба. Това е съвсем нормален процес от бременността при котките.

МАРИНОВАНИ ЗЕЛЕНИ ДОМАТИ

Продукти:

- зелени домати - 10 кг
- оцет - 2 л
- вода - 6 л
- захар - 750 г
- сол - 500 г
- карамфил - 10 зърна
- бахар - 10 зърна
- черен пипер - 10 зърна
- дафинов лист - 5 листа

Начин на приготвяне:

Зелените домати се почистват от дръжките и се измиват добре. Поставят се в буркани, като между тях се поставя копър. Притискат се с решетки от дребни дъсчици.

Предварително сме приготвили марината в следното съотношение: 6 л оцет, 2 л вода, 750 г захар, 500 г сол и подправките, като от всяка вземаме по 10 зърна. Оставяме да изстине.

Заливаме зелените домати, приготвени в бурканите.

Затварят се и се прибират на студено място.

Попълнете празните квадратчета, така че всеки ред, всяка колона и всяка 3x3 секция да съдържа числата от 1 до 9.

3		8	1		2
2	1	3		6	4
		2	4		
8	9			1	6
	6				5
7	2			4	9
		5	9		
9	4		8	7	5
6		1	7		3

„ЗЕЛЕН ТЕЛЕФОН” НА ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ - САТОВЧА

На телефон **0879/12-17-14** можете да подадете сигнали за замърсяване на околната среда и за нарушения на екологичното законодателство.

Сигнали се приемат в рамките на работната седмица от 08.00ч. до 17.00ч.

При аварийни ситуации за замърсяване на околната среда в извънработно време могат да се подават сигнали на телефон: **07541/20-66.**

При подаване на сигнал по телефона, по електронен път или чрез внасяне на писмо в деловодството на Общинска администрация, в информацията, която предоставяте, трябва да фигурира както описание на нарушението, така и вашите данни – име, адрес и телефон за писмен отговор на вашия сигнал. Имате право и трябва да изискате такъв отговор, за да сте сигурни, че сигналът е приет и ще бъде извършена проверка на място!

ТРЪНКА

Трънка /Prunus Spinosa/ представлява силно разклонен бодлив храст от семейство Розоцветни /Rosaceae/, висок 1—3 м, с тъмносива кора. Листата на трънката са елипсоидни до обратно яйцевидни, 2—4 см дълги, назъбени.

Цветовете са бели, най-често единични, 1.5—2 см в диаметър, с 5—6 мм дълги дръжки. Чашката и венчето са петлистни, а тичинките са многобройни. Плодът е костилков, кълбовиден до елипсоиден, тъмносин със синкав восъчен налеп и стипчиво кисел вкус.

Трънката цъфти преди разлистването през март и април. Тя вирее из храсталаци, по склонове и край пътища в зоната на дъбовите гори в низините и планините на цялата страна докъм 1200 м надморска височина. Храстът се отглежда и като декоративен. Освен у нас растението вирее в други части на Европа, Западна Азия и северозападна Африка.

В действителност, трънката служи като значителна растителна храна за гъсениците на много различни видове пеперуди, особено черните и кафяви власати пеперуди. Храстът е също добър източник на храна за пчелите. Тъй като трънката расте свободно, създава отлични места за гнездене за различни птици, особено на славеят.

Състав на трънка

Цветовете на трънката съдържат флавоноиди (главно кемпферол и кверцитин), малко цианогенни гликозиди, захари и др.

Плодовете съдържат захари (глюкоза и захароза), пектинови и дъбилни вещества, антоцианови багрила, витамин С, органични киселини и др.

Народна медицина с трънка

Запарката от цветовете на трънка действа слабително и пикочогонно. Употребява се при запек, стомашни и чревни болки, невралгия, възпаление на бъбреците и пикочния мехур, албумин, хемороиди, левкорей и др.

За целта 2 супени лъжици от цветовете се накисват 1 час в 400 мл вряла вода. Запарката се прецежда и се пият по 100 мл 3 пъти на ден преди ядене. Две супени лъжици от плодовете се варят 10 мин в 500 мл вода. Отварата се прецежда и се пият по 100 мл 3 пъти на ден преди ядене.

Плодовете на трънката се консумират като затягащо средство при диария, а също при стомашна язва, лошо храносмилане, задух.

Вреди от трънка

Както споменахме по-рано, HCN или циановодородната киселина (наричана също цианид или циановодород), образувана от някои химикали, намиращи се в трънката, е много мощна отрова и лекарства, приготвени от храста, не трябва винаги да се приемат вътрешно.

Дори черешов разтвор, приготвен от P. Iagocerasus, който е полезен за стимулиране на дишането, може да съдържа HCN. За това трябва да бъдете особено предпазливи, когато употребявате лекарства, приготвени от трънка или нейни части. Това винаги трябва да става под надзора на квалифициран медицински специалист.

МАЛКА обява (до 76 символа)	РЕКЛАМА (в каре)	ОБЯВА (в каре)
2.00 лева	1.00 лв./см ²	0.50 лв./см ²

Вид на брой

Катаджия спира странно движещ се автомобил, стъклото се сваля, и вътре вижда видимо неадекватен младеж, който пита:

- Къде съм?
- Господине, документите за проверка ако обичате.
- Извинявайте, но къде съм?!?!
- ГОСПОДИНЕ, моля да видя документите Ви!
- Моля ви се, кажете ми къде съм?
- Абе момче, ти знаеш ли аз какъв съм?
- Леле какво става тука бе, аз не знам къде съм, ти не знаеш какъв си?!?!?